

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca végén a (Máriaffy-ház) hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzandók.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egész évre 16 frt. v. 32 korona. Negyed évre 4 frt. v. 8 korona.
Félévre 8 frt. v. 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr. v. 3 korona

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Telefon sz: 9.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

Telefon sz: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 38-ik szám.

Egy négyszög centimetryi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok Árkedvezményben részesülnek. Reklam sora 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.

Nyitlertér cikkeik:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

ELLENZÉK.

Csüggedt madarak.

A mióta Magyarország az ugynevezett újabb alkotmányos korszakot éli, még egy a maihoz hasonló parlamentje nem volt.

Van egy számarányát illetőleg óriási többség a kormány oldalán. Sokkal nagyobb, mint eddig bármikor.

Ámde mentől nagyobb ez a párt, annál kevesebb a tagjaiban az élet és munkakedv, a tettvágy és a lelkesedés. Mentől többen vannak, annál jobban megvannak rémülve. Mentől nagyobbaknak látszanak, annál gyöngébbek. Mentől hatalmasabbnak néznek ki, annál csüggettebbek.

Ugy néznek ki ott a Sándor-utcai palotában — mint valami fekete sereg, a mely madaraktól képződött, s hozzá még amolyan csüggedt madarak, a melyekről a költő azt kérdezi: meddig ülnek még a száraz ágon?

A ki végig tekint a képviselőház üléstermén, maga előtt lát egy életlen nagy tömeget. Azon férfiak, a kikből a mai képviselőházi többség alakult, eddigi maguktartásával azt bizonyítják, hogy alapszámban sokan vannak ugyan, de vajmi kevesen arra, hogy erkölcsi súlytal nehezedjenek a politikai közéletre.

A mióta az új országgyűlés megkezdte a működését, a parlament tanácskozásaiiban jobbra az ellenzéki pártok férfiai vettek részt.

A képviselőház első ülésén pedig jelentős ügyek kerültek tárgyalás alá.

Első volt az indemnitási javaslat. Ezt mindenki elsőrendű fontosságnak tekintte.

Máskor — mikor a többség nem volt olyan kegyetlen apathiába merülve — az indemnitás kérdésében napokig tartó beható vitaközlés folyt. És most?

Hát egyszerűen egy jámbor óra lepergése alatt túl voltak a vitán.

Az előadó lemorzsolta a legnagyobb szárazsággal a javaslatot.

Három ellenzéki hozzászólott. A pénzügyminiszter kurtán reflektált a felszólalásokra és a fekete sereg áment mondott róla.

Ezután jött a felirati vita.

Ezzel sem történt másképen. Az előadó beterveztette a többség felirati javaslatát.

Az ellenzéki pártok is a magukét. Az ellenzéki szónokok nagy és jelentős beszédekkel mondtak, főképen Apponyi gróf egy olyan szónoklati remekművet produkált, a mely mint szónoki mű oly tökéletes és mesteri, hogy iskolákban kellene tanítani.

Es a többség?

No hát ezek az urak most is alaposan hallgattak. Egyetlen ember állt fel a soraikból az és egy reneget. Ábrányi Kornél vállalkozott arra a dicstelen szerepre, hogy a többség politikáját világossá tegye.

Na de ennek a bátor politikai lovagnak a fellépésében épen nem volt köszönet.

Soha még embert a parlamentben úgy lehetetlennek nem tettek, mint Ábrányi beszédével önmagát és pártját blamizta.

A nagy többség aztán ezzel el is végezte a dolgot.

Egyetlen ember nem akadt a hirtelen többségben, a ki azt a hirhadt felirati javaslatot Ábrányin kívül védelmébe vette.

Máskor mégis csak akadt egy néhány bátrabb ember, a ki a többség politikájának védelmében felszólaljon.

Es most, mikor úgy megnövekedtek, akkor behúzzák magokat az oduikba, mint a szegénylős rókák és megelégednek azzal, ha ki nem verik őket a fészkeikből.

Annára megvannak elégedve a

maguk nagy számbeli erejével, hogy ellőttük semmi más érdek nincs, mint szavazni a hova Bánffy parancsolja és csendesen megülni a padokban, amint Bánffy kívánja.

Életkedvük, tettvágyuk nincs több, mint a mennyi egy csirkében van.

Ott ülnek hallgatagon, mint a kikat valamely erős büntetés terhe nyom.

Megmozdulni is csak akkor mernek, ha Bánffy feljűk int.

A többi, a mindent, elintézi a vezér. A hadsereg csendesen szundikál a padokban és várja a Bánffy intelmét.

Hogy mivé válik ily módon a parlamenti élet annak az Isten a megmondhatója.

Hogy mi hasznára lesz a magyar közéletnek azt nagyon könnyű megérteni.

Hát az a fekete sereg, mitsem fog egyebet elérni ezzel az egykedvűséggel, mint azt, hogy a költővel mi is felvesszük a kérdést?

Száraz ágon, hallgató ajakkal

Meddig ültök csüggedt madarak?

A t. Ház!

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, decz. 18.

Ma a t. Házban két mandátum végleges igazolása után, Visontai Soma kezdte meg a vitát. Visontai ma csupán a miniszterelnök tegnapi beszédével foglalkozott. Azt boncolta, azt szabdalta össze vissza. Bánffy Dezsővel immár nem először történik meg, hogy az ő szörnyen lapos és szörnyen füres szóhalmozat beszédét alaposan szétszedik. Ganyolják és kinevetik, — hanem a mainál alaposabban nem vertek meg miniszterelnököt.

Mikor pedig Bánffy látta, hogy még a pártja előtt neveltségessé teszi Visontai, összehajolt és elment a főrendiházba, hogy ott a mumiák között pihenjen.

Visontai pedig folytatta beszédét és megleckéztette Bánffy, először is a jogból. — Aztán nagy hatással vette boncolás alá a tegnapi miniszterelnöki elválasztást. Gyakran keltett zajos derűtséget Visontai elmesélgéjeivel.

Általános érdeklődés mellett áttért Bánffy cinikus vallomástételére és főképen az áldozatkész hazafiaktól kapott pénzekre reflektált és felemlítette, hogy ha az ellenzék elni akart volna ilyen gyanus provenienciájú pénzekkel, módjában lett volna, mert volt idő, mikor a függetlenségi pártnak milliókat ajánlottak fel a választási célokra, pusztán azért, hogy a hármas-szövetség ellen foglaljanak állást, de ők visszautasították az efféle támogatást.

Arra ezélt itt Visontai, hogy 1891-ben közvetlenül a 92-iki választások előtt megjelent a függetlenségi párt klubjában Pichon, a francia képviselőház pénzügyi bizottságának előadója és Páris város képviselője, a ki a legmesszebb menő anyagi támogatást ajánlotta fel a pártnak a választásokra, bizonyos ellenszolgáltatásért. Pázmány Dénes, Helfy Ignác tanusithatják ezt és gr. Károlyi Gábor sokat tudna erről beszélni!...

Bánffy Dezső jól érezte, hogy neki nem lehet végig hallgatni Visontai beszédét, mert neveltségesebb soha sem tettek még miniszterelnököt.

Es mint tegnap Bánffy, azonképen ma Visontai is idézte Madách szavait nagy derűtséggel között.

— Az angyalok karának dicséretét, — melyet az Urur (Bánffy) halmoznak megzavarja egy kicsit Apponyi — noha nem Lucifer:

„Te nagy konyhába helyzed embered S elnézed neki, hogy kontárkodik, Kotyvaszt, s magát Istennek képzeli, De hogyha elfoosorli s rontja majd A fűtet, akkor gyalús késő haragra, Pedig mit vársz mást egy mükedvelőtől.”

Az ellenzék percekig tapsolt és a kormánypart mélyen hallgatott. Érezték, hogy bizony Bánffy mükedvelő államférfiu s még annak is a rosszából.

Azt a hatást, a mit Visontai elért, még fokozta Polónyi Gézának nagy beszéd, mely-

ben mielőtt Bánffy Dezsőre áttért volna, védelmébe vette a függetlenségi és 48-as pártot és az egész ellenzék zugó eljenei közben idézte meg Ugron Gábor Bartha Miklós és Szederkényi Nándor lángoló hazaszeretét, önzetlen hazafiságát, melyre nagyobb szükség sohasem volt a magyar képviselőháznak, mint épen most. Érdekessen beszélt a választásokról, majd Bánffy platói bangulatáról mondott véleményt.

Beszédét a királyhoz intézett rövid fohással rekesztette be, melyben arra kérte a királyt, hogy ne olvassa el pártja feliratát, hanem olvassa el Bánffy Dezső beszédét, aztán vegye elő a törvénykönyvet és a szerint cselekedjék.

Az ülés folyamán a Kossuth-párti Pichler is beszélt a majdnem félhárom volt az óra, midőn az elnök az ülést bezárta.

Megjegyzések.

Kolozsvár, decz. 19.

Az egyéni jogok és szabadság feltétlen respectálását megköveteljük mindeuktól. Épen ezért érthetőnek, természetesen és jogosnak tartjuk azt a felháborodást, mely Kolozsvár közönségét a legújabb rendőri cause celebre alkalmából elűthi.

Ugy véljük azonban, hogy egyoldalú volna a közvélemény elítélő verdiktje, ha annak kimondásánál a rendőri tulkapások okát csupán a rendőrség személyzetében, szervezetében keresnénk.

A baj gyökere sokkal mélyebben van. Benne van az egyéni szabadság iránt tanúsított amaz általános érzéketlenségben, mely védelmezetlenül hagyja az egyén legbecesebb jogait. Specialis viszonyaink közt benne van az ellenőrzésre hivatott fórumok elnézésében, melylyel a rendőrségi tulkapások a multban találkoztak s mely felbátorítót hatott további tulkapásokra. Az általános közszellem reformációjára van tehát tulajdonképen szükség az efféle botrányokkal szemben és nem maguknak az eseteknek, mint tüneteknek reperatiojára.

Hisz bármily botrányos is legyen a rendőrség legújabb brutalitása — a mint szerintünk is az — mégis nem furcsa-e, hogy közvetlen azután kelt ily nemű felháborodást, hogy a képviselőválasztások alatt a legjelentékenyebb polgári jogok szenvedtek a rendőri tulkapások guzkötése alatt minden megtorlás nélkül?

Jelen esetben a közszükség impulzusától vett tulbuzgóság még mentheti is a rendőrség eljárását, de mi mentheti azokat a kolosszális visszaéléseket, a miket pl. a tordamegyei képviselőválasztásoknál az állami rendőrség közegei elkövettek. — És nem furcsa-e, hogy míg Kolozsvár képviselőtestülete egyhangulag jajdul fel a rendőri hatalmaskodás egy esete miatt, Tordamegye törvényhatósága az ellen fordul széksértési keresettel, a kinek volt bátorsága megbélyegezni az ott elkövetett tömeges garázdálkodásokat?

Magyarország közéletének egyik specialitását képezi az a felfogás, mely minden bajpanaceaújal az államosítást tekint. Az államegészségügyen kezdve fel a közigazgatásig mindent államosítani akarnak, a mi statusbólunk. Így tesznek a rendőrséggel is. Pedig, hogy a rendőrségi szervezetben rejlt legnagyobb bajokat nem fogja meggyógyítani az államosítás, azt eléggé bizonyítja az a körülmény, hogy a városi rendőrségek fejének főispáni kinevezése által több-kövésb minden rendőrségi szervezetben érvényesül valami az államosítás elvéből, de ez ugyan semmi tekintetben nem jelenti a rendőrségi szolgálat javulását.

Az egyéni és közjogok iránti érzéketlenség egy frappans esetéről értesülünk a „Kolozsvár”-ból Azt írja lapjárunk, hogy a helybeli ref. főtanoda egy tanára ellen fegyelmi vizsgálatot indítottak előjárói ellen itt hirlapi cikkükkel. Micsoda fejtejtőre állítása ez a hatáskörök rendjének! Hát az illető e. y. házi hatóság nem ismeri a saját törvényt? Nem tudja, hogy a saját útján elkövetett cselekmények illetékes bírása az esküdtszék? Honnan veszi hát a jogot, melylyel átalakul esküdtszékké és elbírája a saját terén elkövetett tényeket?

Simó Lajos bátyánk is megöszült addig, míg ama uralkodó rendszer oszloposai fedezék benne a kiváló inquisitorii képességet. Ide s tova 30 éve, hogy a jó öreg ur részt vesz a közélet mozgalmáiban. Csendes, galamblelkű embernek ismerte mindenki. És most egyszerre két felől éri olyan megbízás, a mi csak valami csendőrkáplárnak válnék tisztességére. Öt bizzák meg a Tibád Antal mandátumának vizsgálatával és őt az említett tanár fegyelmi ügyének vizsgálatával. Vajjon mivel érdemelte meg Simó Lajos, hogy öregeségre juttassák ilyen odiosus megbízásokhoz.

V.

Apponyi mandátuma.

Budapest decz. 18.

A képviselőház kilenczedik bíráló bizottsága Szivák Imre elnöklete alatt tartott mai ülésében tárgyalás alá vette az Apponyi Albert gróf, Jászberényben megválasztott képviselő választása ellen benyújtott kérvényt.

A kérvény ellen alaki szempontból nem emeltetvén kifogás, áttért a bizottság az érdemleges tárgyalásra. M o l n a r Béla előadó felolvasta a kérvényt, mely előadja, hogy a választás alkalmával Apponyi grófra esett 88 főnyi többség csak az alkotmányos jogok nyílt pengellőre állításával, csak akként volt elérhető, hogy hamis szavazatok, sőt halottak szavazatait is Apponyira jegyezték be s viszont olyanok is, kik az ellenjelölthez, Erdély Sándor igazságügyminiszterre akartak szavazni, a választási törvény tudatos megsértésével, meggátolták szavazati joguk gyakorlásában s a visszautasítottakat az előjárósági tagok s az Erdélyi-párti bizalmi férfiak tiltakozása dacára nem vették fel a visszautasítottak névjegyzékébe.

A küldöttségi elnökök, hol állítólagos körkölönbség miatt, hol minden egyéb elfogadható indok nélkül, elutasították a szavazatok csak azért, mert Erdélyre akartak szavazni, holott személyazonosságukat az előjárósági tagok igazolták. Viszont Apponyi grófra adták be oly egyének szavazatait, kiknek nevei a választási névjegyzékben nem fordulnak elő s Apponyi grófra szavaztak le oly egyének is, kik már a választás előtt elhaltak.

Elutasított Erdélyi-pártiak helyett Apponyira szavaztak 42-en, elutasítottak 24 Erdélyi-párti, Apponyira iratott 13 nem szavazó s 12 halott szavazata, összesen tehát 91. Az előfordult törvénytelenségek nélkül tehát Erdély nyerte volna a többséget. Mindezek alapján a vizsgálat elrendelése után a választás megsemmisítését kéri.

Felolvastatván ezután a kérvényben foglaltak megerősítésére csatolt bizonylatok, melyek — tekintettel a jászberényi közjegyző érdekltségére — a járásbírósg által vannak hitelesítve, elnök megkérzi, hogy a kérvényben felhozottak szükségessé teszik, hogy a bizottság a szavazatokat tartalmazó rovatot izeket s a visszautasítottak jegyzékét is vizsgálat alá vegye.

Günther Antal, a választás védője, átnyújtotta a bizottságnak a szavazatokat tartalmazó rovatot izeket s a küldöttségi jegyzőkönyveket.

Darvai Fülöp, a kérvényezők képviselője, a kérvényben felhozottak megerősítésére bemutatja a központi választmányának a szavazási sorrendre vonatkozó hirdetményét s néhány hitelesített bizonylatot.

A bizottság ezután a felek megbízottjainak hozzájárulásával a tárgyalás folytatását d. u. 4 órára halasztotta.

A pártkassza titkai.

Hogy a választások alkalmával lélek-vásárlásra fordított milliók honnan kerültek ki, erre nézve a „H.”-k. következtetést írja: Biztos tudomásunk van immár arról, hogy a Bánffy kormány választási irodája mellett berendezett pénzkézelési osztályba folytak össze a fináncz-művelet szájai.

Igen óvatosan, azt is elismerjük, nem közönséges ügyességgel manipulált ez az osztály. Bánffy Dezső báró miniszterelnök első sorban azt adta ki utatitással ennek az osztálynak, hogy olyan kezelési rendet kell megcsinálni, a mi lehetetlené teszi, hogy némi kellemetlen indifferencián révén felfedeztessék a pénz útja a választási iroda pénztáráról a kerületi megbízottig, a ki a helyszínen viselte a fizetőmester tisztét.

Igy tehát az irodának nem volt szabad utalványozni sem a postatitket, sem a bankot útján, hanem csak készpénzt lehetett expedálni. Ezzel a rendszerrel elküldték az a feltűnést, a mit a vidéken a na-

gyobb pénztutalványok sürű és gyors forgalma okoz s a minék nyomai maradván az okmányokban, könnyen megtalálható az eredeti forrás.

Jeszenszky Sándor miniszteri tanácsos, ki tudvalevőleg a választási irodát a miniszterelnök közvetlen utasításai szerint vezette, úgy kezelte a pénzeket, mint az egykori pénztintézeteknél szokás. Egyszerűt biztosított ajánlott levelekben mentek széjjel az országban a százezrek azokhoz, a kikben meg volt a garancia, hogy ezeket az összegeket rendeltetési céljukra fordítják.

A feladó, a kivel szemben a biztosító intézet kötelezettséget vállalt a pénz hiánytalan megérkezéseért, mindig mint magánember szerepelt. Volt emellett az irodának egy más kezelési módja is.

Adtak fel pénzesleveleket is, ilyenek mentek a nagyobb központokba, a főispánokhoz, de igen óvatos módot alkalmaztak arra, hogy valamelyik főispán aláírása később kellemetlenséget ne okozzon a kormányban. Az iroda értesítette a címzettet a penzküldeményről, elküldte egyúttal a feladót, melyet a főispán, vagy más megbízott egyszerűen kiadott a penzküldeménynek.

Ezen a módon még a pénzvilágban is jól ismert Johann Werth is szerepelt mint feladó s egyúttal átvérő.

Ez volt nagyjában a városi pénzkézelési iroda rendszere s meg kell vallani, elég ügyesen eszelték ki arra, hogy a Budapestről mozgóított hadiköltségnek nyoma vesztett.

40 ezer frtos sikkasztás.

Bpst. decz. 18.

A főváros köreit újabb sikkasztás tartja izgatotságban. Az eset ez:

Dittrich Antal négy év óta volt titkára az osztrák-magyar vasúttársaság magyar főszámgazgatóságának. Háromezer forint évi fizetése volt s ehhez negyedévenként kisebb-nagyobb renumeráció járult. Szerény, munkás ember volt, a ki ki kétszobás lakást tartott a gyár-utca 22 ik számú házában negyedik emeletén s ott lakott négy év óta a családjával: feleségével és két felnőtt fiával. Minden idejét a hivatala és a családja között osztotta meg. Még kávéházba sem járt és otthonában egyszerű, polgárius volt minden.

Szinte érthetetlen, hogy miért sikkasztott. Anyagi gondok nem bántották, korhelykedésre soha sem költött és a természetéből itélve, az sem lehetett a szándéka, hogy ezáltal a könyelműbb, de vidámabb életre adja magát.

Érthetelen azért is, mert a legutolsó időig is egészen normálisan viselkedett. Nem volt ideges, izgatott vagy szörakozott, s épen clyan jól érezte magát a családja körében, mint azelőtt.

Egészen váratlan, kegyetlen meglepetésszerűen ért a dolog mindnyájunkat Szombaton, e hónap tizenkettődikén, a szokot időben ment el hazulról Dittrich Antal. Azt hitték, hogy mint rendesen, ezuttal is egyenesen a hivatalába sietett. Délben hiába várták — az ebédhez és estére sem tért haza.

A család azonban nem nyugtalanodott, mert gyakran megtörtént, hogy Dittrichnek hirtelen el kellett utaznia és olykor csak utólagosan értesítette táviratban a családját.

De most elmaradt a telegramm s ezért a felesége hétfőn elment az államasutársaságnak a dalszínház-utca 8-ik számú házában lévő irodájába és ott kérdőszökdött a férje után.

Meglepetve hallotta, hogy Dittrich Antal 12 ke óta nem volt hivatalában és kollegái azt hitték, hogy betegnek felszók oda-haza.

Erre már nyugtalanág vett erőt az asszonyon és még aznap bejelentette férjét, mint eltűntet a rendőrségnek. — Dittrich Antal tehát hétfő óta fővároszerte keresték.

Tegnap délután váratlanul megoldódott a rejtély. A társaságnak egy Schwartz József nevű hivatalnok két levelet talált az eltűnt titkár írásai közt. Az egyik levél Drechsler Béla igazgatónak, s másik Dittrich családjának szolt. Mind a kettő Dittrich Antal kezírása.

A feleséghez címzett levélben csak annyit mond, hogy igen sajnálja, hogy ilyen váratlanul éri nagy csapás az asszonyt. Nem bucsuzik, nem írja, hogy mi történt vele, de e vizontlást sem említi.

Drechsler Béla igazgatónak nyíltan, minden czikornyá nélkül megírta, hogy sikkasztott a társaság pénzéből.

A társaságunk erre rögtönösen átvizsgálta a könyveket és 41,000 forintnyi hiányok jöttek nyomára.

Legnagyobb rész az utóbbi napokban befolyt pénzeket sikasztotta el Dittich és azt az összeget, a melyet reá bízta volt, hogy a társaság adóját kifizesse.

Ma este már a rendőrségnél is megjelent a társaság.

Tóth Lajos rendőrfogalmazó ügyeletes tisztviselőnek maga Drechsler igazgató adta elő a társaság panaszát és Tóth nyomban a legfelsőbb körű intézkedéseket megtette.

Értesítette a sikasztásról és zűlésekről a dektív-kart, pontos személyleírás készített Dittichről és a vidéki hatóságokkal táviratban tudatta az esetet. Dittichet tehát most már országjárta körözlik.

Az eddigi adatok alapján teljesen kizártnak látszik annak a lehetőség, hogy Dittich öngyilkossá lett. Valószínűbb, hogy az egész pénzt magával vitte, a mikor megszökött.

A hét krónikája.

Kolozsvár, decz. 19.

A rendőrségről.

Talán mindjárt a magunk ügyével is kezdhetnők. A városi törvényhatósági bizottság több napon keresztül végre elvégezte ülésait és a költségvetés tárgyalásán szerencsésen átesett.

A közgyűlés első napján különben érdekes interpelláció történt a rendőrkapitány urhoz, a melyre az kielégítő feleletet adni nem tudott, mert nem is tudhatott, a mely szövegezték immár rég felgyűlt szennyesét a rendőrségnek.

Az eset úgy történt, hogy utcazena csatángoló prostituált nők a rendőrközegeknek olyan értelembe rendelkeztek, hogy egy aszonym, a ki szerintük az ök gesztifiket rontja, fogják el és vigyék be.

Egészen tiszta dolog, hogy a rendőrség meg volt hagyva, hogy azoknak az existenciának engedelmeskedjék, valamint tiszta dolog az is, hogy a rendőri intézkedés, — a prostituáltak fel voltak jogosítva. De még az is bizonyos, hogy a rendőrségnek, a büntető törvénykönyv ide vonatkozó szakaszairól sejtelmé sincs, mert ha úgy van is a dolog, a mint állítják, mindaddig a mig közbotrányt elő nem idéz, sem Diák Pál urnak, sem Filippi urnak nincs jog elfogatni. Annál nagyobb volt tehát a botrány, mikor kislült, hogy az elfogott és becsütlében meghurcolt nő, tisztességes.

Mondják, hogy a rendőrségnél alkalmazott Filippi Gyula nevű rendőrbiztos szenvedélyes buvárlója a titkos üzelmekkel foglalkozó helyek és személyeknek. Hát ez helyes, csak hogy tudatlan és tapintatlan az ilyesemben, s könnyen tul lő a czélon, mi által az összes rendőrséget kellemetlen helyzetbe hozza. Meg van a dolognak még egy más árnyoldala is. Bármily pikáns is legyen ez ügy — de a röviden foglalkozunk kell vele most, s később behatolunk is, mivel fiatalaságunk életébe vágó kérdésnek s így közügynek tekintjük.

A rendőrség ugyanis valóságos hajszát rendez az utcákon, az erkölcsi gyom irtása czim alatt, de szemet huny azon visszaélésekre, melyeket a kéltelap tulajdonosok visznek véghez. És így mig egyfelől javitni igyekszik, másfelől ugyanannyt ront. A bor-

délyházakban tilos a szeszes ital mérése, de azért valóságos dözölés foly mindentűt. És megtörténik ilyenkor az is, hogy a szegény áldozatot, a kit büne oda vitt, alaposan becsapják.

Nem akarunk ezuttal részletesebben foglalkozni ezzel a társadalmi salakkal, de ha a rendőrség nem értett ebből eleget, alkalmat fogunk venni arra, hogy az ifjuság megóvása érdekében szellőztessük meg ezeket a visszaéléseket is.

A tél.

Az időjárás vegyesen viseli magát. Sem ősz, sem tél. A csikorgó napok után ködös, nyirkos, és esős idő köszöntött be. Hol fagy, hol olvad. Pedig következik még karácsony. Előhírnökei: a fenyőágak már megérkeztek és körbe fekszik a főtéri oszlopot. Pedig azok a fenyőágak — mint egykor a birnák — mint megfogtak mozdulni és bevonulnak minden házhoz, a hol ékesen és szépen fel fogják öltöztetni. Ez a téli időszak legpoétikusabb mozzanata. Talán hozzá a szép fehér havas világ, de az nincs már. Volt, de nincs. Igaz, hogy addig még lehet. És talán nem hiú reményt táplálnak a reménykedők.

A tél kellemes mulatságai közé tartozik még a farsangolás is. Az ilyen udvarságok hosszúra nyúlik. Carneval hercege uralma nem lesz olyan rövid és hihetőleg minden eladó leány férjhez fog menni. A balok sokasága már is mutatkozik, és nagy murik vetik előre árnyékukat.

A tél egy más kellemes mulatságáról sem szabad megfeledkeznünk: a disznótórról. Arról jut eszünkbe — és ez is a hét történetébe tartozik, — hogy most szabadult fel a sertés zarlát.

Eddig a vidék, az ő hizott koczáival nem jelenhetett meg piacunkon. Most már szabad a vásár. Igaz, hogy kissé drága a vásár, de azért a disznótörök elengedhetlen kelléke.

Csak télapó igyekezzék egy kis fehér takarót ölteni és egy kissé fagyasztni a sárt, mert ez a disznótöröknek is lényeges kelléke.

A politika.

Ő megszólalt. Végre beszéltetett általa és citáltatott Madachból. Az Ember tragédiájának nagy írja felett megdobbant a föld. — Hallod Imre? Bánffy olvas és citál. Te a ki az utolsó Csákot alkottad, téged citál az első Bánffy.

De megdobbant a föld Plató sirja felett is. És midőn a nagy filozofus hallá, hogy Bánffy az ő Görögország politikai viszonyaira alkalmazott mondását idézi, — morogva fordult hasra, nehogy napvilágot lásson valaha.

És ő beszélt. Beszéde nem volt olyan mint a zengő érez és pengő. Czimbalom, de olyan vala, mint ő maga. Olyan üres és olyan tartalmatlan. De hát Plató monda: nagy szónokok nem valók államférfiaknak.

És Bánffy monda: nagy államférfiak nem valók szónokoknak.

És Bánffy nagy államférfi. Igaz, hogy tegnap Visontai erősen megcibálta politikai babérjait, de az nem tesz semmit. Plató őt megvirasztalja.

Mi pedig ne beszéljünk tovább és bámuljuk őt, a nagy férfit.

K-s

Nyilatkozat.

Barátim és jó akaróim tájékoztatására, itt az „Ellenzék” hasábjain is helyet kértém azon „Nyilatkozat” számára, mely ma a „Kolozsavár”-ban meg fog jelenni. Így szól:

Kolozsvár, 1896 decz. 18.

Tisztelettel kérem t. Szerkesztő urat, sziveskedjék tisztán személyes ügyben felelelt, alábbi soraimat közölni.

A „Kolozsavár” decz. 17-iki számában „Két fegyelmi ügy” czim alatt megjelent közlemény első felében az állítatik, mintha ellenem fegyelmi vizsgálat indított és én tanári állásomból felfüggesztettem volna. A vádak is elő vannak sorolva.

Mindezekről a „Kolozsavár” cikkéből értesültem. A mit én tudok, ennyi:

Az egyházközségi közgyűlés, két tekintélyes tagja” panaszt adott be; az ev. ref. püspök ur adatokat gyűjtött ellenem s azokat attette az egyházközségi közgyűléshez. — Időközben több oldalról felszólított kaptam: adjak be nyilatkozatot, melynek lényege az legyen, hogy engemet csak a n.-emeydi iskola iránti vonzalom ragadott a püspök ur ellen állítólagos sértő kifejezésekre, melyekről utólagosan meggyőződtem, hogy alaptalanok.

Ekkor vissza fogtak vonatni az ellenem emelt vádak. Ilyen nyilatkozatot nem adtam.

Továbbá i. évi szeptember 5-én kérését nyújtottam be a kolozsvári ev. ref. kollegium előjárásához, — melyben 39 évi szolgálat után nyugdíjba bocsátásomat kértém.

Az előjáráság indokaimat méltányolta, nyugdíj kérésemet a magy. kir. közoktatási miniszterhez már több, mint 3 hónapja felterjesztette — annak leérkezéseig szabadságot és önmagával szemben minden felelősséget alól felmentett. Azóta tanítani megszüntem, nyugdalomba vonultam, várva nyugdíjammak miniszteri kiutalását.

Ennyit tartottam önmagam iránti kötelességül felvilágosításul közlendőnek. Mint ily kényes, becsütlébe vágó dologban, mint egy fegyelmi ügy: egyoldalú, még meg nem vizsgált és be nem bizonyított vádakot, a hivatalos diszkrezió megsejtésével nyilvánosságra hozni, — úgy, a mint a „Kolozsavár”-ban történt, — talán még vélem szemben sem engedhető meg, sem az erkölcsi, sem a világi törvények szerint.

Szabó Sámuel.

MINDENFELE.

Kolozsvár, december 19.

— **Biláncz.** Körülbelül a többi kereskedőkel egy időben csinálta meg egy nagy firma a bilánczot: 1896, a mely nem sokára az 1895 től átvett üzletet az összes aktívakkal és passzívakkal átadja az új cégnek: 1897-nek. Az óriási munka tekintet át előrehaladott időt, lázas sebeséggel készült az 1896-nak egész irodai és üzleti személyzetét foglalkoztatja. A befejezéstől ugyan még messze van, de már előre látszik, hogy nem fog valami fényes eredményt felmutatni. Ha aktívának a jót, passzívának pedig a rosszat vesszük, a mit 1896 nekünk hozott, akkor 1896-nak igazság szerint csődöt kellene mondanai. — A régi vicz nyomán: az évek évről-évre rosszabbodnak; de ezernyolcszáz-kilencvenhat már oly rossz volt, a milyennek csak 1897-nek kellett volna, hogy legyen. Nem akarjuk az év krónikáinak keuerét elvenni az által, hogy a biláncz „Vagyon” és „Teher” rovatainak — egyes tételeit felsoroljuk, hanem annyi bizonyos; a passzívákhoz több papíros kell, mint az aktívákhoz. De ezzel 1896 nem törődik; egy-

kedvűen nézi a bilánczozást és követi többi elődeinek elvét: „A mit az egyik elront, behozza a másik.” Az 1897 is minden valószínűség szerint annyi jó ígérettel köszönt be mint egy új miniszter vagy államtitkár és az optimista emberiség hisz is neki, pedig olyan korrumpált bilánczot, mint a minőt 1896-tól vesz át, csak tovább rontani lehet, nem pedig újjászervezni. 1896 megcsinálja a bilánczot, azt deficitestül átadja utódának és e kötelességet megtett mórral gy, meazon biztos tudatban, hogy nem ő lesz a legrosszabb már azért se, mert „es kommt seltens was besseres nach.”

— **Városi közgyűlés.** Tegnap fejezték be Kolozsvár város jövő évi előirányzatának tárgyalását. A gyűlésen a mai nap Szvacsina Géza elnököl. A költségvetés után bejelentett, hogy Balázs Árpád árvaszéki jegyző állásáról lemondott.

Pap István pénztári számtiszt pedig element a milleniumi kiállításra és azóta visszahozta sem tért. Eltűnt. Kurrentálták, de semmi híre sincs. Családja sem sejt, hogy a Dunába ölte-e magát, vagy pedig Magyarországról kívándorolt? Tanács kéri a közgyűlést, hogy Papp István állásának betöltését mondja ki.

Dr. Tutsek Sándor képviselő a betöltést nem tartja szabályszerűnek. Először Pap István ellen a fegyelmi vizsgálatot be kell vezetni, arra őt megidézni, szabályszerűen a fegyelmi eljárást lejártni s csak azután mondható ki az állás betöltése. A közgyűlés Tutsek véleményének adott helyet.

A közgyűlési tárgysorozat c-o pontjai alá vett tárgyak nem voltak tárgyalhatók, miután elegendő számmal a tagok nem voltak jelen ahhoz, hogy névszerinti szavazással és általános szököbbséggel határozzanak.

Dr. Bartha János és társainak kérésére a város megváltja az általuk épített nagy buza utcai vízvezeték csőhálózatot.

Eztán egy nagyon érdekes tárgy következett, a melynek előzményei a következők:

A nyáron augusztus táján egy szembeteg asszony, a férjével a karolinai kórház szem klinikájára jött szemét operáltatni. A klinika nem lévén nyitva, a házas pár a kül magyar utcában sétált. Egyik rendőr biztos megtevést a személyben, az asszonyt egy Bánffyhadon látott felelt életű nővel cserélte össze és igazolásra szolgáltatta fel. Az asszony, érezve a maga igazát, a biztos sértő gyanúsítását nyersen utasította vissza. A biztos az asszonyt erre bekísértette a rendőri őrtanyára „igazolásra.” Ott pedig a rendőrségnek nem vallott kedvére, nem akarta beismerni, hogy ő nem a gyanúsított rosszszíri nő. László Demeter és Kiss László rendőrök elkezdtek püflölni. Annnyira verték, hogy arczán és halántékán több folytonossági hiány keletkezett s az asszony több sebből vérzett. Vérés közben vallatták és mindenféle gyalázó kifejezéssel illették a szegény nőt, ki az ültegektől kimerülve végre egy nagybot ütés sulya alatt ájultan összeroskad s esés közben a szobában levő tölgyfa pries szögletéhez ütődve, feje behasadt.

Midőn magához tért véresen tántorgott a helyettes polgármesterhez, Losonczy Jánoshoz, a ki a rendőrség brutalitását felismerve, vizsgálat alá vette a két rendőrt és a szol-

gálatból elbocsátotta, fizetésüket beszüntette. Az ügyet pedig a bünyenítő törvényszékhat tette át.

A két rendőr szököbbséggel fellebbezett a polgármester ítélete ellen a közgyűléshez. Egyik időközben más alkalmazását nyervén tárgyalatanná vált fellebbezése. A másik rendőr fellebbezése felett azonban kéri előadó Losonczy János, hogy a közgyűlés határozzon. Dr. Tutsek Sándor felmenti, hogy e fellebbező nála járt a napokban. Rendőri egyenruhában, szolgálatot teljesít, állítás szerint azonban fizetést nem élvez. Kéri, hogy egyeztetett össze a renddel, szabályokkal, a tekintéllyel, hogy egy fegyelmi leg elbocsátott egyének szolgálatát tovább is, hónapokon keresztül igénybe vegyék?

Előadó hangszolyozza, hogy e rendőrt további alkalmazása a tanács és polgármester tudomásán kívül, a főkapitány által törént s csak most, midőn az ügy közgyűlésre előkészített, jutott a tanácsnak tudomására, hogy ez egyen tovább is alkalmazásban maradt.

Boros György tanár kívánja, hogy a közlebbi gyűlés előtt világítások meg az kinek a hibájából vagy elnézéséből maradt a rendőri elbocsátás után is a város szolgálatában.

Szvacsina Géza elnök hangszolyozza, hogy ezt a kívánságot ilyen alakban felvetve, teljesíteni nem lehet. A tanács a maga hatáskörében elintézi ezt az ügyet, mely csak interpelláció alakjában kérhető ismét a napirendre tűzése. Közgyűlés jóváhagyta a polgármester határozatát az e szököbbséggel az utolsó tárgy, a vita be is záratott. A dolog felett azonban később is beszélgetek a város atyák a mindannyian. A Boros képviselő felszólalása jogosultságát ismerék el, mert ott, a hol a tényeket a közönség tiszta világításban óhajta látni, az igazolást a tanács fejének elzárkózni nem szabad.

— **42%.** — A városi pótdó Kolozsvár város jövő évi költségvetési előirányzatában. A folyó évben 44 százalék volt. A mostani költségvetés eredmények az az oka, hogy több tételt kihagytak a költségvetési előirányzat kiadási fejezetéből. Nevezetesen kihagyták:

a) a polgári iskola öt tanárának megszavazott 150 frt szállásépítési szaporitást 750 frt
b) hat községi tanítónak, 200 frt fizetési pótlékát 1200 frt
c) Fekete Béla aljegyzőnek 200 frt állandó személyi pótléka 200 frt
d) Gál Jánosnak 200, Karvázi Árpádnak 100 frt személyi pótlék 300 frt
Együtt 2450 frt

Ez összeg fedezetét s több más tételkel a közgyűlés nem vette fel a költségvetésébe, arra hivatkozva, hogy ezt fedezni kell kasznájuk befolyt jövedelme.

Ezért lesz kevesebb a városi pótdó százaléka, mint a jelen évben.

— **A honmentő.** Ezt a címet adja nekem a városi költségvetés tárgyalása alkalmából a „Kolozsavár” hirgyűlése. Megtisztelő érzem magamat és dicsőségemnek tartom, hogy fogadtok erőmhöz képest azon kis körben, hol élek, s hova polgártársaim bizalom állított, szegény hazám mentésére, az elveket, melyeket mint 48-as honvéd vettem, bármily parányi szolgálatot teljesíthetek. Elég nekem a jók elismerése; azt, hogy hányadmagammal küzdök, nem szoktam számlálni. Szabó Sámuel.

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1896. december 19.

Angela.

ANGOLBÓL FORDÍTOTTA:

AMICA.

XIV.

(Folytatás.)

(31)

Az a tény, hogy Lucas ur velük fog ebédelni, nagy sürögősdést csinált a házban. Georgina a saját kezével diszitette fel az asztalt; Lady de Lisle többször értekezett a szakszékével.

Sir Tamásnak megkefélt a legény a ruhát; Georgina utasításokat adott a szobaleányoknak, a ki miután az asszonyt felöltöztette és megfésülte, csinosan kiöltözve az asztal körül fog szolgálni. A szobában viaszgyertyák voltak és kellemesen ernyőzött lámpák; a függönyök le voltak eresztve, ámbar a Juniusi nappali világosság még nem mult el, de Georgina azt gondolta, hogy a csinált világosság jobban talál az arcbőréhez, mint a lemenő nap fényes sugarai.

Tehát a szalonból és az ebédlőből a nappali világosság ki volt zárva.

A család a Lucas Bob érkezése előtt a szalonba volt gyűlte. Sir Tamás egy szegélyben ült, miután székét egy Japáni olaszfal mögé taszította oly messze, a mennyire a szék tagjai engedték; Angela a zongora mellett pózolt a legvárhatóbb levő szegélyben; az anyja egy egyesén hatu széken ült feszeken s koronként az óráját nézte.

Pár percet híjta volt a hétnek, midőn az ajtó csengettyje megszólalt és a vendégek megérkezését mutatta.

— Lady de Lisle, reményem nem késsem el.

A Piccadillyben elzárta a tolongás az utat: mondá Bob előbb vele, azután Georginaval szorítva kezét.

— Oh, dehog; éppen jókor jött. Még nem találkoztam a férjemmel — vagy igen? Sir Tamás — Lucas ur!

Reszkető kezét kinyújtva, Sir Tamás azt reménylve, hogy Lucas ur jól van.

— Köszönöm jól vagyok! Stuart kisasszony, hogy érzi magát? Ma este eljön velünk — ugy-e? — mondá, a mint egyszerű magos nyakú ruháját látta és azt a cousinja rózsaszínű kosztümjével összehasonlította.

— Félék, hogy Angela ma este nem jöhet velünk; Sir Tamás nem szeret egész este egyedül lenni és nem hagyhatjuk magára.

Atyám mindig azt kívánja, hogy egyik közlünk maradjon vele — ugy-e apuskám? — mondá Georgina, egyik karjával az atyja nyakát átölve és egy oldalpillantással megfigyelve, ha vajjon Lucas ur észrevette-e az ő gyöngyedeskedését.

Sir Tamás zavarodottan nézett körül, azon tűnődve, hogy mit kellene mondani és mit várnak tőle.

— Nekem nincs szükségem Angelára, Mehet, ha kedve van — mondá végre.

Gonosz mosoly villant át az Angela arczán. Hogy fog a néje ebből kibontakozni?

— Az Angela kötelessége ma este itthon maradni! — mondá Lady de Lisle szigorú hangon.

— Nem is gondoltam arra, hogy elmenjek — válaszolá Angela nyugodtan.

Lucas ur közönyös arccal hallgatta. Természetesen, ő legkevésbé sem érdekelt, hogy Angela velük megy-e vagy otthon marad.

Jakab — a jobbik liberáriába ültözött Jakab — jelentette, hogy az ebéd készen van.

— Lucas ur, adja a kariat és menjünk elő! A mint látja, a szegény férjem teljesen képtelen arra, hogy valamiben vezérszerpet vigyen — mormogta Lady de Lisle bizalmas suttogással.

Bob vissza nézett és látta, hogy a gyenge, tántorgó öreg embert, miképpen segíti le Angela a meredek lépcsőkon.

Ebéd felett a társalgást Georgina, az anyja és a vendégük tartották fel. Angela csak akkor beszélt, midőn szököbbséggel hozzá, vagy a bátyjával beszélt. Kétszer vonta magára a néje haragos tekintetét az által, hogy felállott és a kredenczről azokat az ételeket a bátyjához vitte, melyekből a család elmulasztották gádzájukat megkínálni.

Bob látta azt, ámbar abban a pillanatban Georgiának egy tréfás megjegyzésére válaszolt.

— Lucas ur, a kocsit az ajtó előtt áll, bocsásson meg, de a felsőnkért kell mennünk.

Egy pillanat alatt itt lesznék, Angela, te maradj a bátyáddal! mondá fenyegető tekintettel. Lucas ur, Angelának nincs kifogása a szivar ellen, ha őn szivarozni kíván.

Lady de Lisle és leánya kimentek a szobából, hogy a felső kabátjukat felveszék és Bob egyedül maradt Angelával és az öreg ural. Közlebb húzta a székét az öreg urhoz és Sir Tamásnak tetszett ez a szokatlan figyelem és gyermekes bőbeszédűséggel csevegni kezdett.

— Szivarozhat, hallotta, hogy nincs kifogásom ellene, mondá Angela, az öreg ur szököbbséggel egy rövid szünetet közben.

— Köszönöm, most nem szivarozom! — mondá Bob.

Sir Tamás elaludt — ő a saját beszélgetése közben gyakran elaludt — Bob és Angela ültek mellette.

— En azt gondoltam, hogy maga mindig megy a színházba és az Operákba? — mondá Bob.

— En? Oh nem! — válaszolá Angela. Mi vitte magát arra a gondolatra?

— Ugy látszik, hogy a cousinja mindezt volt.

— Georgina? Igen, a testvérei elviszik — vagy az anyja, de maga tudja, hogy én szegény vagyok. A zsebpénzemből nem telik színházra, és a némennek nincs módja benne hogy engem is elvigyen. Mily borzasztó szegények vagyunk, ámbar ez a tény nagy titok, folytatá cynikus nevetéssel.

Nem sokára bekövetkezik, hogy guvernánknak kell mennem; sorsomat minden nap közelebb látom jönni, és ismét nevetett.

— De — az atyja — a testvére? mondá Bob szeliden.

— Stuart Royalból való eljövetelemnek a napja óta, a mi ezelőtt nyolcz esztendővel történt, soha sem hallottam az atyámról; és a mi a testvéremet illeti — s a megvétel kifejezésével hangbanban elhallgatott — minél kevesebbet beszélünk róla annál jobb! Ha Stuart Royal tisztességes ház volna, rég vissza lettem volna küldve, mint egy rossz pénz; de, miután olyan a milyen — és valait vonogatta — a némen magánál kellett, hogy tartson; és mi ugy veszekedünk, mint a kutya a macskával! Ha nem tekinteném őt és szeretettel nézett a nagybátyja lehalott fehér fejére, rég elmentem volna, hogy kenyeremet saját erőmmel keresssem meg.

— Maga aligha képes arra.

— Azt gondolja, hogy nem tudok elég? Biztosítom, hogy némelyek kék harisnyának tartanak! — válaszolá Angela.

— Nem úgy értettem; én —

Elhallgatott. Lady de Lisle és leánya a szobában voltak.

— Lucas ur, félék, hogy hosszas ideig

tartóztatam fel őnt, mondá ő ladyága. Elaludt a férjem? Angela, miért nem tartóztatam fel a bátyját. Lucas ur, jöjjön, végre készen vagyunk; őn azt gondolhatta, hogy nagyon hosszasan ültöközünk.

XV.

A következő héten. Straffordnének egy „At home” volt — Straffordné Lady de Lislenek az idősebbik férjhez ment leány volt.

Angela a három cousinja közül mindig Strafford Elizt szerette legjobban. De El már négy év óta volt férjénél és ők ez idő alatt ritkán látták egymást.

Eliz és az anyja soha sem voltak nem lami jó viszonyban egymással és férjhez mentele után Eliz ritkán kereste fel az anyját; de Angeláról nem feledkezett meg egészen.

Sajnálta, hogy az anyja uralkodása alatt maradt és örült volna ha boldog házasságban talált volna onnét menekülést. Történetesen az az államférfi, a ki Angelának anyyira udvarolt a férje barátja volt és gonja volt rá intézkedni, hogy Angela és Sydney ur találkozzanak.

Straffordné ezen a délután a Sydney ur megérkezéseig maga mellett tartotta Angelát és akkor a szalonba küldte vele, hogy ottan egy kondor hajú fiatal asszonynak recitációját hallgassák.

A zsufolt terem régén találtak ülő helyet, hol a pálmák által teljesen el volt rejtve a társaság többi részétől a hátuk mögött tíve ajtó volt, melyen keresztül a székkel kellemesen jött a fűlledt levegő a szobába.

(Folytatás következik.)

Sz. 6906—1896.

932. (2—3)

Pályázati hirdetmény.

A bánffy-hunyadi községi jegyzői állás a jegyző lemondása folytán üresedésbe jövén, annak betöltése czéljából pályázatot nyitok.

Ezen állás 600 frt fizetés és 210 frt mellékjuttatással van javadalmazva.

Felhívom a pályázni kívánókat, hogy az 1888. évi I. t. cz. 6. §-ban körülírt képességi bizonyítvánnyal, az előképzettséget igazoló iskolai bizonyítványokkal, az eddigi működést, valamint az erkölcsi magaviseletet igazoló főszolgabírói és alispáni bizonyítvánnyal felszerelt pályázati kéréseket hozzám folyó hó végéig terjesszék be.

A választás 1897. évi Január hó 2-án délelőtt 10 órakor fog megtartatni a község házában.

A járási főszolgabírótól.

B.-Hunyadon, 1896. évi deczember hó 12-én.

KERTÉSZ,
főszolgabíró.

Sz. 14321—1896.

933. (2—2)

Versenybírálati hirdetmény.

Torda-Aranyosvármegye közigazgatási bizottságának f. évi deczember hó 9-én 1832. sz. alatt kelt határozata folytán a vármegye területén levő törvényhatósági közutak fenntartásának 6 egymástutáni és pedig 1897—1902. években szükséges kavics fedanyag szállítása vállalat útján történő biztosítása érdekében 1897. évi Január hó 7-ik napjának délelőtti 10 órájára hivatalos helyiségben megtartandó zárt írásbeli ajánlatok útján történő versenybírálatot hirdetek.

A törvényhatósági közutak és az 1897-ik évre előírt mennyiségek a következők:

1.) A magyar-fenes—borrév—gyertyános törvényhatósági közuton 726 halom,	
2.) A torda-szent-lászlói	418
3.) A Felvincz—hadrévi	197
4.) Veresmart—m.-újvári	30
5.) Maros-Derze—csesztvéi	58
6.) Egerbegy—m.-n.-esani	305
7.) Gyéres—Egerbegy—tóbáti	1052
8.) M.-Lekence—m.-kapusi	205
9.) M.-Ludas—m.-méhesi	910

Ugyancsak e napon tartom meg a mezővárosi közúti közlekedési utakra 1897—1902. években segélyképen adandó kavics-szállításra vonatkozó zárt írásbeli versenybírálatot is, mely kavics-szállításra megjegyzem, hogy az csak a kezei, vagy más alkalmas, s Maros-Ludas állomástól nem messzebb fekvő kavics-bányából való termelésre, a vasúti kocsikra való felrakásra és a kitűzött helyre való szállítás után a kocsikról való lerakásra vonatkozik.

Felhívom ennél fogva vállalkozni kívánókat, hogy ajánlataikat Torda-Aranyosvármegye alispánjához czímezve, legkésőbb a kitűzött nap d. e. 10 órájáig nyújtsák be. A később beérkezett ajánlatokat, valamint általában bármikor beérkezett táviratokat figyelembe venni nem fogom.

Az 5 pecséttel zárt ajánlatok borítékán a czímzésen felül világosan kiírandó a törvényhatósági közút neve, melyre az ajánlat vonatkozik.

Az ajánlatok a mezővárosi közúti közlekedési utakra nézve csak egy köbméter egységárában feltüntetendők, a többire nézve a tordai m. kir. államépítészeti hivatalnál átvethető ajánlat-minta és felosztási kimutatás szerint teendők, hol egyszersmind a részletes feltételek is a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az esetben, ha oly könmére történik ajánlat, mely az államépítészeti hivatalnál kitett kö-mintáktól eltér, a szállítani kívánt könyagnak a vállalkozó pecsétjével ellátott két mintája az ajánlatához csatolandó, egyúttal a felosztási kimutatásban is a termelési hely, a honnan a szállítás fogantatandó lesz, megjelölendő.

Egy-egy utárszámra nézve csak egy ár hozható ajánlatba, melynek az államépítészeti hivatalnál kitett mintára, vagy bár attól eltérő, de legalább is oly minőségű anyagra kell vonatkoznia.

Minden ajánlattevő az ajánlatok beadására kitűzött határidőnapról kezdve nyolcz hétig köte marad ajánlatához, s a már benyújtott ajánlatok többé vissza nem vonhatók.

Az előzőleg felsorolt minden egyes utvonatra külön ajánlatok nyújthatók be.

Csupán egyes utárszámra vonatkozó ajánlatok csak akkor fognak figyelembe vétetni, ha oly módon az egész utvonala kavicsolásra biztosítva van. Ugy az ajánlat, mint a hozzá mellékelt felosztási kimutatás szabályszerűen bélyegzendő, s mindkettő az ajánlattevő által aláírandó.

A bányatérnek a tárgyalásnál alapul szolgáló felosztási kimutatásban kitett mennyiség után az ajánlattevő által ígért árak összegének legalább 5%-át kell kitenni és szokásos módon készpénzben, vagy óvadékképes papírokban kell csatolni lenni.

A tett ajánlat az illető vállalkozóra nézve azonnal, Torda-Aranyosvármegye központosára nézve pedig csak azon naptól fogva kötelező, a mikor a vármegye közigazgatási bizottsága által elfogadtatik.

A szállítási szerződés és részletes feltételek, az ajánlati minta s ennek mellékletét képező felosztási kimutatás és kö-minták a tordai m. kir. államépítészeti hivatalnál a szokott hivatalos órákban megtekinthetők, illetőleg átvethetők.

Torda-Aranyosvármegye alispánjától.

Tordán, 1896. évi deczember hó 9-én.

Alispán helyett:

Nagy Olivér,
főjegyző.

UJONNAN BERENDEZETT

CZUKRASZ-ÜZLETEMBEN

KOLOZSVÁRT.

Belmonostor-utca 12. szám alatt (Kiss Sándor-féle házban.)

Ízlésesen készült

finom süteményeket, tésztákat

legfinomabb italokat

előzékeny és pontos kiszolgálás mellett vagyok bátor a nagyérdemű közönségnek ajánlani.

Megrendeléseket úgy helyben, mint vidékre is elfogadok és gyorsan, pontosan teljesítem.

Tisztelettel:

BANACS FLÓRIÁN.

930. (1—6)

KERESTETIK

Dicső-Szent-Mártonba O BERTH JÓZSEF

gyógyszerészhez

jó családból való, 14—15 éves

olyan magyar leány

három éves gyerek mellé,

a ki egyúttal házi teendőket is képes végezni.

Bővebb felvilágosítást ad fent nevezett.

935. (1—1)

Van szerencsém általános elismeréssel kitüntetett zamatot, tiszta

BORAIMAT

a n. é. közönség b. figyelmébe ajánlani.

Krakói asztali, Rácúrmös, Riesling, Carbenet, Som, Sauvignon (Király bor) nagy készletben áli pinzében. A nagy mennyiségben levő Rácúrmös árát 54 król 50 kr-ra szállítottam le. Ennél olcsóbb jó bor nincs ma a piacon.

E kitűnő borok a legutányosabb áron, saját felügyeletem alatt lefejtve, nevémmel jelzett vignetta és kapsulával biztosítva kaphatók: első sorban

Simon Endre

Végh Sándor

óvári „Kis pipa“

938. (1—10)

ur dusan berendezett fűszer- és csemege-kereskedésében Belmonostor-u. 12. (Kiss Sándor-féle ház.)
ur fűszer- és vegyes-kereskedésében, Beltorda-utca és az

vendéglőben, a honnan házhoz is hordhatni.

Kiváló tisztelettel:

WALTON EDUÁRD.

Szép, jó és olcsó!

Karácsonyi és Újévi

hasznos ajándékok!

Ruhaszövetek, barchentek, diszek

minden elfogadható áron.

Fiu- és leányka-ruhák

beszerzési áron ául.

MESKÓ I.

Kolozsvár, Főter 19. sz.

915. (3—x)

Muff és Boi nagy raktár!

ADRIA varrógép

a legköltelesebb varrógép; felülmúlhatlan szép öltések; acélszerkezet miatt teljesen zajtalan járás; a legfinomabb fehérneműt s a legerősebb posztót egyaránt remekül varrja. Mint himzőgép, szenzációs újdonság. Minden háztartásban nélkülözhetlen.

Adria varrógép

egész szerkezete s minden részecskéje — a legidább kivitelben — a modern technika legújabb vívmányaival lépest tartva, magyar gyárban készül; tehát kizárólag magyar gyártmány. Felülmúlhatlan előnyei folytán nemcsak hazánkban, hanem Ausztriában, Francia- és Angolországban is első helyen áll.

Adria varrógép

Adria varrógép

Adria varrógép

Adria varrógép

legnagyobb milleniumi kitüntetést, elismerő díszlevelet nyer.
a menyasszonyi kelengyék legszebb s leghasznosabb díszét képezi.
a legalkalmasabb és leghasznosabb Karácsonyi és Újévi ajándék.
havi, esetleg heti mérsékelt részletfizetésre is kapható erdélyi kizárólagos vezérképviselőnk (Takarékpénztári épületben.)
GROSS FRIGYES úr gyári fiórártában Kolozsvárt, Főter 7. sz.

Hat évi jótállás. — Pontos kiszolgálás.

Mindkét nembeli ügynők jutalékkal, esetleg fix fizetéssel alkalmaztatnak.

936. (1—x)

Első Magyar Varrógép- és Kerékpárgyár részvénytársaság.

A Gschwindt-féle

PORTORICO-RUM

a legjobb tea-rum.

Kapható

minden fűszer- és csemege-kereskedésben

1 $\frac{1}{2}$, 1 $\frac{1}{2}$ és 1 $\frac{1}{4}$ literes palackokban.

Kérjük az eredeti kiállításra tekintettel lenni, minthogy több oldalról utánoztatik.

Minden palack címkéje és ónkupakja cégünkkel van ellátva.

824. (6—7)

A n. é. közönség b. figyelmét felhívom azon körülményre, hogy az erdélyi részekben jó hírnévnek örvendő és a kor igényei szerint fokozatosan fejlődő

LYCEUM-NYOMDÁT

Kolozsvárt, bel- és kültorda-utca sarkán

egészen új betűkkel s a legfinomabb accidenziákhoz szükséges modern díszítményekkel szereltem fel, s így azon helyzetben vagyok, hogy a legizlésebb bál meghívókat, táncrendeket, eljegyzési- és menyegzői meghívó kártyákat, névjegyeket készíthetek.

Nagy súlyt fektetek a tudományos könyvek, folyóiratok nyomására, s hogy az illusztrált művek és folyóiratok szép és tiszta nyomása által a főváros nyomdájának ilyenmő kiadványaival lépést tarthassak

UJ GYORSSAJTÓT
szereztem be s állítottam fel nyomdámban.

Mint szakember, ki a nyomdászattal tanultam, s azt nem melleslegesen képen fűzöm, oda törekszem, hogy a legutányosabb árak mellett tiszta és kifogástalan munkát szolgáltatassak a n. é. közönség rendelkezésére. Teljes tisztelettel

835. (8—25)

GOMBOS FERENCZ,

a Lyceum-nyomda tulajdonosa.

Vidéki megrendeléseket azonnal fogadatosítok.

FESTÉK-KERESKEDEÉS!

Ifj. PERE ISTVÁN

Kolozsvárt, Hid-utca 29. sz., a Postával szemben.

Szolidan kezelve nagy választékban kapható

vegyészeti- és földfestékek, kenecze, olajok, anyagárak és papáczok, épület-, butor-, kocszi-, vas- és bőr-lakkok.

Porcellán zománcz festékek.

Mosható takarékparkett padló-fényezés és fényezők. Borostyánkő-olajlakk és szeszalakk padló-festékek. Érczlapok, arany-, ezüst- és színes bronzok.

Olajban tört különböző kész festékek.

Festő-, mázoló-, vonalzó-, evező-, eloszló-, író-, toll- stb. ecsetek. Kátrány, Cement, Gipsz, Carbolineum.

Mindenmő festés, mázolás és aranyozáshoz való kellékek.

Denaturált és tisztított szesz.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. 860. (2—10)

Kolozsvári vízmű- és csatorna-vállalat.

ZELLERIN M. gyári részvénytársulat

Magyarországon a legrégibb, 40 év óta fennálló

vízmű- és csatorna-vállalat.

Többes örösen kitüntetve

Fő- és vidéki városokban több mint 6000 magán- és nyilvános épületeket rendezett be.

AJÁNLJA MAGÁT

a n. é. kolozsvári háztulajdonosoknak, — mint a házi vezetékek összeköttetésére és a városi vezetékek készítésére egyedül jogosult vállalat — a legszolidabban

házi vízvezetékek és csatorna-munkák, vízkagylók, Closetek, fürdők, öntöző-csapok

berendezésére

Költségvetéseket, tervezeteket díjtalanul szívesen készít a

ZELLERIN M. gyári részvénytársulat
kolozsvári vízmű- és csatorna-építés vezetésére
(Kolozsvárt, Belmagyar-utca 21. sz.)

Ugyanitt kapható: „Praktikus tanácsadó a házi vezetékek kezelésére.“ Ára 1 frt.

Kolozsvári vízmű- és csatorna-vállalat.

KUKORICZA-MORZSOLÓK

kéz- és erőhajtásra, egyszerű és kettős szerkezettel, szelelővel és szelelő nélkül,

Gabona-rosták,

Konkolyozók (trienörök);

kézi kezelésre való

Széna- és szalmasajtók

fekvően vagy kocsira felszerelve;

Takarmány-fűllesztők,

Szállítható takarékpőz-üstök takarmány stb. részére zománcz bevonattal vagy a nélkül, szállító készülékkel vagy a nélkül.

Szecekvágók,
Répa- és burgonyavágók,

Darálok,

„Agricola“ sor-vetőgépek (tolókerek szerkezettel) mindenmő vetemény számára, váltókerek nélkül.

Egy-, két- és több vasú ekék
jótállás mellett elismert legjobb szerkezettel készülnek

Mayfarth Ph. és társa
cs. és kir. kiz. szab. gazdasági gépgyárban
BÉCS, II.1., Taborsztrasse 78. sz.
ÁRJEGYZÉKEK INGYEN. — KÉPVISELŐK FELVÉTELENEK.